EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.7.2021
COM(2021) 388 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS,

mis käsitleb Euroopa Liidu ühinemist tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud välisriigi kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooniga

{SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final} - {SWD(2021) 193 final}

TSIVIIL- JA KAUBANDUSASJADES TEHTUD VÄLISRIIGI KOHTUOTSUSTE TUNNUSTAMISE JA TÄITMISE KONVENTSIOON

Käesoleva konventsiooni osalised,

soovides õigusalase koostöö kaudu edendada igaühe reaalset juurdepääsu õigusemõistmisele ning hõlbustada reeglitel põhinevat mitmepoolset kaubandust ja investeerimist, samuti liikuvust,

uskudes, et kõnealust koostööd saab süvendada tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud välisriigi kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ühtsete põhireeglite kehtestamise abil, et hõlbustada selliste kohtuotsuste tulemuslikku tunnustamist ja täitmist,

olles veendunud selles, et kõnealune süvendatud õigusalane koostöö nõuab eelkõige rahvusvahelist õiguskorda, mis tagab välisriigi kohtuotsuste üleilmse liikumise suurema prognoositavuse ja õiguskindluse, ning et see täiendab 30. juuni 2005. aasta kohtualluvuse kokkuleppeid käsitlevat konventsiooni,

on otsustanud sõlmida sel eesmärgil käesoleva konventsiooni ja leppinud kokku järgmises.

I PEATÜKK – KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1
Kohaldamisala

1. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise suhtes. Seda ei kohaldata maksu-, tolli- ega haldusasjade suhtes.

2. Konventsiooni kohaldatakse ühe osalisriigi kohtu tehtud kohtuotsuse tunnustamise ja täitmise suhtes teises osalisriigis.

Artikkel 2
Kohaldamisalast väljajätmine

1. Konventsiooni ei kohaldata järgmiste küsimuste suhtes:

a) füüsiliste isikute õiguslik seisund ning nende õigus- ja teovõime;

b) ülalpidamiskohustus;

c) muud perekonnaõigusega, sealhulgas abieluvaraga, seotud küsimused ja muud abielust või abieluga sarnanevatest suhetest tulenevad õigused või kohustused;

d) testamendid ja pärimisasjad;

e) maksejõuetus, kokkulepped võlausaldajatega, finantseerimisasutuste kriisilahendus ja muud samalaadsed küsimused;

f) reisijate- ja kaubavedu;

g) piiriülene merereostus, merereostus väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel, laevade põhjustatud merereostus, mereõiguslike nõuetega seotud vastutuse piiramine, üldavarii;

h) vastutus tuumakahjustuste korral;

i) juriidiliste isikute või juriidiliste või füüsiliste isikute ühingute kehtivus, tühisus või likvideerimine ning nende organite otsuste kehtivus;

j) avalikes registrites sisalduvate kannete kehtivus;

k) laim;

l) eraelu puutumatus;

m) intellektuaalomand;

n) relvajõudude tegevus, sealhulgas nende töötajate tegevus teenistuskohustuste täitmisel;

o) õiguskaitsetegevus, sealhulgas õiguskaitsetöötajate tegevus teenistuskohustuste täitmisel;

p) konkurentsiküsimused, välja arvatud juhul, kui kohtuotsus põhineb tegevusel, mis kujutab endast ettevõtjatevahelist konkurentsivastast kokkulepet või tegelike või võimalike konkurentide kooskõlastatud tegevust, et leppida kokku hinnas, osaleda pakkumismahhinatsioonides, kehtestada tootmismahu piiranguid või kvoote või jagada turge klientide, tarnijate, territooriumide või kaubandusharude jagamise kaudu ning kui selline käitumine ja selle tagajärjed ilmnesid otsuse teinud kohtu asukohariigis;

q) riigivõla restruktureerimine ühepoolsete riiklike meetmete kaudu.

2. Otsust ei jäeta käesoleva konventsiooni kohaldamisalast välja, kui küsimust, mille suhtes käesolevat konventsiooni ei kohaldata, käsitleti menetluses, milles kohtuotsus tehti, kõigest eelküsimusena, mitte menetluse esemena. Eelkõige ei jää kohtuotsus konventsiooni kohaldamisalast välja üksnes seetõttu, et kõnealune küsimus tõstatati kostja vastuses ja see ei olnud menetluse ese.

3. Konventsiooni ei kohaldata vahekohtu ega sellega seotud menetluste suhtes.

4. Kohtuotsus ei jää käesoleva konventsiooni kohaldamisalast välja üksnes seetõttu, et üks menetlusosaline oli riik, sealhulgas riigi valitsus, valitsusasutus või riiki esindav isik.

5. Konventsioon ei mõjuta riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide või nende varaga seotud privileege ega immuniteete.

Artikkel 3
Mõisted

1. Käesolevas konventsioonis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kostja“ – isik, kelle vastu on esitatud otsuse teinud kohtu asukohariigis nõue või vastunõue;

b) „kohtuotsus“ – igasugune kohtulahend, mille kohus on konkreetses kohtuasjas teinud, sealhulgas otsus või määrus, ning samuti kohtu (sealhulgas kohtuametniku) tehtud otsus kohtukulude kohta, eeldusel et see on seotud sisulise kohtulahendiga, mida võidakse käesoleva konventsiooni alusel tunnustada või täita. Esialgseid õiguskaitsevahendeid kohtuotsusena ei käsitata.

2. Üksuse või isiku, välja arvatud füüsilise isiku, asukohaks loetakse seda riiki,

a) kus on tema põhikirjajärgne asukoht;

b) mille õiguse alusel ta on asutatud;

c) kus on tema juhatuse asukoht või

d) kus on tema peamine tegevuskoht.

II PEATÜKK – TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 4
Üldsätted

1. Osalisriigi (otsuse teinud kohtu asukohariik) kohtu tehtud kohtuotsust tunnustatakse ja täidetakse teises osalisriigis (taotluse saanud riik) kooskõlas käesoleva peatüki sätetega. Kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest võib keelduda ainult käesolevas konventsioonis sätestatud põhjustel.

2. Taotluse saanud riigis ei vaadata kohtuotsust sisuliselt läbi. Seda võib kaaluda ainult juhul, kui see on vajalik konventsiooni kohaldamiseks.

3. Kohtuotsust tunnustatakse ainult juhul, kui see kehtib otsuse teinud kohtu asukohariigis, ning seda täidetakse ainult juhul, kui see kuulub täitmisele otsuse teinud kohtu asukohariigis.

4. Kohtuotsuse tunnustamise või täitmise võib edasi lükata või selle tunnustamisest või täitmisest võib keelduda, kui lõikes 3 osutatud kohtuotsus kuulub läbivaatamisele otsuse teinud kohtu asukohariigis või kui kohtuotsuse vaidlustamise tavaline tähtaeg ei ole veel möödunud. Keeldumine ei välista kohtuotsuse tunnustamise või täitmise taotlemist edaspidi.

Artikkel 5
Tunnustamise ja täitmise alused

1. Kohtuotsust on võimalik tunnustada ja täita juhul, kui üks järgmistest tingimustest on täidetud:

a) isiku, kelle suhtes tunnustamist või täitmist taotletakse, peamine elu- või asukoht oli otsuse teinud kohtu asukohariigis sel ajal, kui isik astus otsuse teinud kohtus menetlusse;

b) füüsilise isiku, kelle suhtes tunnustamist või täitmist taotletakse, peamine tegevuskoht oli otsuse teinud kohtu asukohariigis sel ajal, kui isik astus otsuse teinud kohtus menetlusse ja kohtuotsuse aluseks olev nõue tekkis kõnealusest tegevusest;

c) isik, kelle suhtes tunnustamist või täitmist taotletakse, on isik, kes esitas kohtuotsuse aluseks oleva nõude, välja arvatud vastunõue;

d) kostjal oli filiaal, esindus või muu üksus, mis ei olnud eraldiseisev juriidiline isik, otsuse teinud kohtu asukohariigis sel ajal, kui isik astus otsuse teinud kohtus menetlusse ja kohtuotsuse aluseks olev nõue tekkis kõnealuse filiaali, esinduse või üksuse tegevusest;

e) kostja nõustus sõnaselgelt kohtuotsuse teinud kohtu pädevusega menetluses, milles otsus tehti;

f) kostja esitas oma sisulised argumendid otsuse teinud kohtus, ilma et ta oleks vaidlustanud kohtu pädevust otsuse teinud kohtu asukohariigi õiguses sätestatud ajavahemiku jooksul, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et pädevuse või selle teostamise vaidlustamine ei oleks kõnealuse õiguse kohaselt olnud edukas;

g) kohtuotsuse ese oli lepinguline võlasuhe ja otsus tehti selle riigi kohtus, kus kohustus täideti või oleks tulnud täita vastavalt

i) pooltevahelisele kokkuleppele või

ii) lepingu suhtes kohaldatavale õigusele, kui kohustuse täitmise koht ei olnud kokku lepitud,

välja arvatud juhul, kui kostja tegevusel seoses tehinguga selgelt puudus eesmärgipärane ja sisuline seos kõnealuse riigiga;

h) kohtuotsus on tehtud kinnisasja üüri või rendiga seotud küsimuses ja selle on teinud selle riigi kohus, kus kinnisasi asub;

i) kohtuotsus on tehtud kostja kahjuks ja see puudutas lepingulist võlasuhet, mis on tagatud sellise kinnisasjaga seotud asjaõigusega, mis asub otsuse teinud kohtu asukohariigis, kui lepinguline nõue esitati koos kõnealuse asjaõigusega seotud nõudega sama kostja vastu;

j) kohtuotsus on tehtud lepinguvälise võlasuhte kohta, mis tuleneb surma põhjustamisest, kehavigastuse tekitamisest, materiaalse vara kahjustamisest või kaotusest, ning selle kahju otseselt põhjustanud tegu või tegevusetus toimus otsuse teinud kohtu asukohariigis, olenemata kohast, kus kahju tekkis;

k) kohtuotsus käsitleb vabatahtlikult asutatud ja kirjalikult kinnitatud usaldushalduse (trust) kehtivust, ülesehitust, mõju, haldamist või muutmist ning

i) menetluse algatamise ajal oli otsuse teinud kohtu asukohariik määratud usaldushalduse loomisdokumendiga riigiks, mille kohtutes vaidlused sellistes küsimustes tuleb lahendada, või

ii) menetluse algatamise ajal oli otsuse teinud kohtu asukohariik määratud usaldushalduse loomisdokumendiga sõnaselgelt või kaudselt riigiks, kus usaldushalduse peamine haldamiskoht asub.

Seda lõiku kohaldatakse ainult kohtuotsuste suhtes, mis on tehtud usaldushaldussuhtes olevate või olnud isikute vahelise usaldushalduse siseaspektide kohta;

l) kohtuotsus on tehtud vastunõude kohta

i) osas, milles see tehti vastunõude esitaja kasuks, eeldusel et vastunõude aluseks oli sama tehing või sündmus, mis oli nõude aluseks, või

ii) osas, milles see tehti vastunõude esitaja kahjuks, välja arvatud juhul, kui otsuse teinud kohtu asukohariigi õiguse kohaselt tuli vastunõue esitada, et vältida sellekohase õiguse kaotamist;

m) kohtuotsuse on teinud kohus, mis oli määratud kokkuleppes, mis oli sõlmitud või jäädvustatud kirjalikult või muu sidevahendi abil, mis võimaldab infole hiljem juurde pääseda, et seda kasutada, mitte erandliku kohtualluvuse kokkuleppes määratud kohus.

Käesoleva lõigu kohaldamisel on erandliku kohtualluvuse kokkulepe kahe või enama osalise vahel sõlmitud kokkulepe, milles nimetatakse konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks ühe osalisriigi kohtud või ühe osalisriigi üks konkreetne kohus või mitu konkreetset kohut ning välistatakse teiste kohtute pädevus kõnealuste vaidluste lahendamisel.

2. Kui tunnustamist või täitmist taotletakse füüsilise isiku suhtes, kes tegutseb peamiselt isiklikel, perekondlikel või majapidamisega seotud eesmärkidel (tarbija) tarbijalepinguga seotud küsimustes, või töövõtja suhtes tema töölepinguga seotud küsimuses, siis

a) kohaldatakse lõike 1 punkti e ainult juhul, kui kohtule on esitatud suuline või kirjalik nõusolek;

b) ei kohaldata lõike 1 punkte f, g ja m.

3. Lõiget 1 ei kohaldata kohtuotsuse suhtes, mis tehti kinnisasja eluruumina üürimise või rentimise kohta või kinnisasja registreerimise kohta. Sellist kohtuotsust tunnustakse ja täidetakse ainult siis, kui selle tegi selle riigi kohus, kus kinnisasi asub.

Artikkel 6
Tunnustamise ja täitmise erandlik alus

Olenemata artiklist 5 tunnustatakse ja täidetakse kinnisasjaõigusega seotud kohtuotsust ainult siis, kui kinnisasi asub otsuse teinud kohtu asukohariigis.

Artikkel 7
Tunnustamisest ja täitmisest keeldumine

1. Tunnustamisest või täitmisest võib keelduda, kui

a) menetlust algatavat dokumenti või samaväärset dokumenti, mis sisaldab nõude olulisemaid elemente,

i) ei toimetatud kostja kätte piisavalt aegsasti ega viisil, mis võimaldanuks tal oma kaitset korraldada, välja arvatud juhul, kui kostja ilmus kohtusse ja võttis hagi suhtes seisukoha, ilma et ta oleks otsuse teinud kohtus dokumentide kättetoimetamist vaidlustanud, eeldusel et otsuse teinud kohtu asukohariigi õiguse kohaselt oleks selline vaidlustamine lubatud, või

ii) see toimetati taotluse saanud riigis kostja kätte viisil, mis on vastuolus taotluse saanud riigi aluspõhimõtetega dokumentide kättetoimetamise valdkonnas;

b) kohtuotsuseni jõuti pettuse teel;

c) tunnustamine või täitmine oleks ilmselgelt vastuolus taotluse saanud riigi avaliku korraga, sealhulgas juhul, kui kohtuotsuseni viinud konkreetne menetlus oli vastuolus kõnealuse riigi õiglase menetluse põhimõtetega, ning juhul, kui rikuti kõnealuse riigi julgeolekut või suveräänsust;

d) menetlus otsuse teinud kohtus oli vastuolus kokkuleppega või usaldushalduse loomisdokumendi sättega, mille kohaselt kõnealune vaidlus tuli lahendada mõne muu riigi kui otsuse teinud kohtu asukohariigi kohtus;

e) kohtuotsus on vastuolus kohtuotsusega, mis tehti taotluse saanud riigi kohtus samade poolte vahel aset leidnud kohtuvaidluses, või

f) kohtuotsus on vastuolus varasema kohtuotsusega, mis tehti mõne teise riigi kohtus samade poolte vahel ja samas asjas aset leidnud kohtuvaidluses, eeldusel et varasem otsus vastab tingimustele, mis on vajalikud selle tunnustamiseks taotluse saanud riigis.

2. Otsuse tunnustamise või täitmise võib edasi lükata või tunnustamisest või täitmisest võib keelduda, kui samade poolte vahel ja samas asjas aset leidnud kohtuvaidlusega seoses on pooleli menetlus taotluse saanud riigi kohtus ning

a) taotluse saanud riigi kohtu poole pöörduti enne otsuse teinud kohut ja

b) kohtuvaidluse ja taotluse saanud riigi vahel on tihe seos.

Käesoleva lõike kohane keeldumine ei välista kohtuotsuse tunnustamise või täitmise taotlemist edaspidi.

Artikkel 8
Eelküsimused

1. Käesoleva konventsiooni kohaselt ei tunnustata ega täideta eelküsimuses tehtud otsust, kui see otsus on tehtud küsimuses, mille suhtes konventsiooni ei kohaldata, või artiklis 6 osutatud küsimuses, milles tegi otsuse mõne muu riigi kui kõnealuses artiklis osutatud riigi kohus.

2. Kui kohtuotsuse aluseks oli eelotsus küsimuses, mille suhtes käesolevat konventsiooni ei kohaldata, või artiklis 6 osutatud küsimuses, milles tegi otsuse mõne muu riigi kui kõnealuses artiklis osutatud riigi kohus, võib kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest selles osas keelduda.

Artikkel 9
Võimalus tunnustada või täita kohtuotsuse eraldatavat osa

Kohtuotsuse eraldatavat osa tunnustatakse või täidetakse, kui selle kohta on esitatud eraldi taotlus või kui käesoleva konventsiooni kohaselt on võimalik tunnustada või täita ainult osa kohtuotsusest.

Artikkel 10
Kahju hüvitamine

1. Kui kohtuotsusega nähakse ette kahjuhüvitis, sealhulgas hoiatav või karistuslik kahjuhüvitis, millega ei hüvitata kannatanud poolele tegelikult tekitatud kahju või kahjustusi, võib kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest selles osas keelduda.

2. Kohus, kelle poole on pöördutud, võtab arvesse seda, kas ja millisel määral saab otsuse teinud kohtu poolt ette nähtud kahjuhüvitist kasutada menetluskulude katmiseks.

Artikkel 11
Kohtulikud kompromissid

Kohtulikud kompromissid, mille on kinnitanud osalisriigi kohus või mis on sõlmitud kõnealuses kohtus peetud kohtumenetluse raames ning mida täidetakse nimetatud kohtu asukohariigis samaväärselt kohtuotsusega, kuuluvad käesoleva konventsiooni kohaselt täitmisele samaväärselt kohtuotsustega.

Artikkel 12
Esitatavad dokumendid

1. Otsuse tunnustamist või täitmist taotlev kokkuleppeosaline esitab järgmised dokumendid:

a) kohtuotsuse täielik ja tõestatud koopia;

b) tagaseljaotsuse korral dokument või dokumendi tõestatud koopia, mis tõendab, et menetluse algatamise dokument või samaväärne dokument on edastatud kohtusse ilmumata jätnud poolele;

c) dokumendid, millega tõendatakse, et kohtuotsus on otsuse teinud kohtu asukohariigis kehtiv või seda saab kõnealuses riigis vajaduse korral täita;

d) artiklis 11 osutatud juhul otsuse teinud kohtu asukohariigi kohtu (sealhulgas kohtuametniku) tõend selle kohta, et kohtulik kompromiss või selle konkreetne osa kuulub otsuse teinud kohtu asukohariigis täitmisele samaväärselt kohtuotsusega.

2. Kui kohus, kelle poole on pöördutud, ei ole kohtuotsuse sisu põhjal võimeline kindlaks tegema, kas otsus vastab käesoleva peatüki tingimustele, võib ta nõuda vajalike dokumentide esitamist.

3. Kohtuotsuse tunnustamise või täitmise taotlusele võib lisada kohtuotsusega seotud dokumendi, mille on väljastanud otsuse teinud kohtu asukohariigi kohus (sealhulgas kohtuametnik) ning mille vorm vastab Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi soovitatud ja avaldatud vormile.

4. Kui käesolevas artiklis osutatud dokumendid ei ole koostatud taotluse saanud riigi ametlikus keeles ning kui taotluse saanud riigi õigusega ei ole ette nähtud teisiti, lisatakse dokumentidele kinnitatud tõlge taotluse saanud riigi ametlikku keelde.

Artikkel 13
Menetlus

1. Kui käesolevas konventsioonis ei ole sätestatud teisiti, toimub kohtuotsuse tunnustamise menetlus, täidetavaks tunnistamise määruse väljaandmine, täitmise registreerimine ning otsuse täitmine taotluse saanud riigi õiguse alusel. Taotluse saanud riigi kohus peab tegutsema kiiresti.

2. Taotluse saanud riigi kohus ei tohi keelduda kohtuotsuse tunnustamisest ega täitmisest käesoleva konventsiooni kohaselt seetõttu, et tunnustamist või täitmist tuleks taotleda muus riigis.

Artikkel 14
Menetluskulud

1. Poolelt, kes taotleb ühes osalisriigis teises osalisriigis tehtud kohtuotsuse täitmist, ei nõuta mis tahes kujul kautsjoni ega deposiiti ainult selle põhjal, et ta on välisriigi kodanik või et tema alaline või peamine elukoht ei ole selles riigis, kus täitmist taotletakse.

2. Lõike 1 kohaselt või selle riigi õiguse kohaselt, kus menetlus on algatatud, kautsjoni või deposiidi nõudest vabastatud isiku vastu osalisriigis esitatud nõue hüvitada menetluskulud tuleb nõudest kasu saava isiku taotluse alusel tunnistada täidetavaks igas muus osalisriigis.

3. Riik võib esitada deklaratsiooni selle kohta, et ta ei kohalda lõiget 1, või nimetada deklaratsiooniga need siseriiklikud kohtud, mis ei kohalda lõiget 1.

Artikkel 15
Tunnustamine ja täitmine siseriikliku õiguse kohaselt

Kui artiklist 6 ei tulene teisiti, ei takista konventsioon kohtuotsuste tunnustamist ega täitmist siseriikliku õiguse kohaselt.

III PEATÜKK – ÜLDSÄTTED

Artikkel 16
Üleminekusäte

Konventsiooni kohaldatakse kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise suhtes siis, kui otsuse teinud kohtu asukohariigis menetluse algatamise ajal kehtis konventsioon kõnealuse riigi ja taotluse saanud riigi vahel.

Artikkel 17
Kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist piiravad deklaratsioon

Riik võib esitada deklaratsiooni selle kohta, et tema kohtutel on õigus keelduda teise osalisriigi kohtu tehtud kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest, kui kohtuvaidluse poolte elu- või asukoht on taotluse saanud riigis ning kui kohtuvaidluse poolte vahelised suhted ja

kõik muud kohtuvaidlusega seotud asjaolud peale valitud kohtu asukoha on seotud üksnes taotluse saanud riigiga.

Artikkel 18
Konkreetsete küsimuste kohta esitatav deklaratsioon

1. Kui riigil on tõsine huvi käesolevat konventsiooni mõne konkreetse küsimuse suhtes mitte kohaldada, võib ta esitada sellekohase deklaratsiooni. Kõnealuse deklaratsiooni esitanud riik tagab, et esitatud deklaratsiooni kohaldamisala ei ulatuks vajalikust kaugemale ning et konventsiooni kohaldamisalast välja jäetav konkreetne küsimus oleks selgelt ja täpselt piiritletud.

2. Kõnealuse konkreetse küsimuse suhtes ei kohaldata konventsiooni

a) deklaratsiooni esitanud osalisriigis;

b) teistes osalisriikides, kus deklaratsiooni esitanud osalisriigi kohtus tehtud kohtuotsuse tunnustamist või täitmist taotletakse.

Artikkel 19
Riike puudutavate kohtuotsustega seotud deklaratsioonid

1. Riik võib esitada deklaratsiooni, et ta ei kohalda konventsiooni kohtuotsuste suhtes, mis on tehtud menetlustes, mille osaline on üks järgmistest:

a) kõnealune riik või seda riiki esindav füüsiline isik või

b) kõnealuse riigi valitsusasutus või seda valitsusasutust esindav füüsiline isik.

Kõnealuse deklaratsiooni esitanud riik tagab, et esitatud deklaratsiooni kohaldamisala ei ulatuks vajalikust kaugemale ning et kohaldamisala erandid oleksid selgelt ja täpselt piiritletud. Deklaratsioonis ei tehta vahet kohtuotsustel, mille otsuse teinud kohus on teinud menetluses, kus riik, kõnealuse riigi valitsusasutus või seda riiki või valitsusasutust esindav füüsiline isik on kostja, ja otsustel kus riik, kõnealuse riigi valitsusasutus või seda riiki või valitsusasutust esindav füüsiline isik on hageja.

2. Lõike 1 kohase deklaratsiooni esitanud riigi kohtu tehtud kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest võib keelduda deklaratsioonis täpsustatud ulatuses, kui kohtuotsus tehti menetluses, mille üks pooltest oli kas deklaratsiooni esitanud riik või taotluse saanud riik, sellise riigi valitsusasutus või seda riiki või valitsusasutust esindav füüsiline isik.

Artikkel 20
Ühtne tõlgendamine

Käesoleva konventsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse selle rahvusvahelist iseloomu ja vajadust edendada selle ühtlast kohaldamist.

Artikkel 21
Konventsiooni kohaldamise läbivaatamine

Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi peasekretär korraldab regulaarselt käesoleva konventsiooni ja selle deklaratsioonide toimimise läbivaatamise ning annab aru üldasjade ja üldpoliitika nõukogule.

Artikkel 22
Ühtlustamata õigussüsteemid

1. Kui osalisriigi eri territoriaalüksustes kehtib käesolevas konventsiooniga hõlmatud küsimuste käsitlemisel kaks või enam õigussüsteemi, käsitatakse

a) iga viidet kõnealuse riigi õigusele või menetluskorrale vajaduse korral viitena asjaomase territoriaalüksuse õigusele või menetluskorrale;

b) iga viidet kõnealuse riigi kohtule või kohtutele vajaduse korral viitena asjaomase territoriaalüksuse kohtule või kohtutele;

c) iga viidet seotusele kõnealuse riigiga vajaduse korral viitena seotusele asjaomase territoriaalüksusega;

d) iga viidet ühendavale tegurile seoses kõnealuse riigiga vajaduse korral viitena ühendavale tegurile seoses asjaomase territoriaalüksusega.

2. Olenemata lõikest 1, ei ole osalisriik, mis hõlmab kaht või enamat territoriaalüksust, kus kehtivad eri õigussüsteemid, kohustatud kohaldama käesolevat konventsiooni selliste juhtumite suhtes, mis puudutavad ainult neid erinevaid territoriaalüksusi.

3. Territoriaalüksuse kohus, mis asub osalisriigis, mis hõlmab kaht või enamat territoriaalüksust, kus kehtivad eri õigussüsteemid, ei ole kohustatud tunnustama või täitma teises osalisriigis tehtud kohtuotsust üksnes põhjusel, et kohtuotsust on käesoleva konventsiooni kohaselt tunnustatud või täidetud sama riigi teises territoriaalüksuses.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 23
Seos teiste rahvusvahelise õiguse aktidega

1. Käesolevat konventsiooni tuleb võimalikult suures ulatuses tõlgendada nii, et see oleks kooskõlas teiste osalisriikides kehtivate lepingutega, olenemata sellest, kas need on sõlmitud enne või pärast käesolevat konventsiooni.

2. Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigis enne käesolevat konventsiooni sõlmitud lepingu kohaldamist.

3. Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigis pärast käesolevat konventsiooni sõlmitud lepingu kohaldamist, kui tegemist on sellise kohtuotsuse tunnustamise või täitmisega, mille on teinud kohus osalisriigis, mis on ka kõnealuse lepingu pool. Ükski muu lepingu säte ei mõjuta artikli 6 kohaseid kohustusi osalisriikide ees, kes ei ole kõnealuse lepingu pooled.

4. Käesolev konventsioon ei mõjuta sellise piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni eeskirjade kohaldamist, mis on käesoleva konventsiooni osaline, kui tegemist on sellise kohtuotsuse tunnustamise või täitmisega, mille on teinud kohus osalisriigis, mis on ka kõnealuse piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriik, kui

a) eeskirjad võeti vastu enne käesoleva konventsiooni sõlmimist või

b) eeskirjad võeti vastu pärast konventsiooni sõlmimist, siis määral, mil need ei mõjuta artikli 6 kohaseid kohustusi osalisriikide ees, mis ei ole piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriigid.

IV PEATÜKK – LÕPPSÄTTED

Artikkel 24
Allakirjutamine, ratifitseerimine, heakskiitmine või ühinemine

1. Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud kõikidele riikidele.

2. Käesolev konventsioon tuleb allakirjutanud riikides ratifitseerida või heaks kiita.

3. Käesolev konventsioon on ühinemiseks avatud kõikidele riikidele.

4. Ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi Välisministeeriumile, kes on konventsiooni hoiulevõtja.

Artikkel 25
Ühtlustamata õigussüsteeme käsitlevad deklaratsioonid

1. Kui riik hõlmab kaht või enamat territoriaalüksust, kus kehtivad käesolevas konventsioonis reguleeritud küsimuste suhtes erinevad õigussüsteemid, võib riik esitada deklaratsiooni selle kohta, et käesolevat konventsiooni kohaldatakse kõigi tema territoriaalüksuste suhtes või ainult ühe või mitme territoriaalüksuse suhtes. Sellises deklaratsioonis tuleb selgelt nimetada kõik haldusüksused, mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.

2. Kui riik ei ole käesoleva artikli kohast deklaratsiooni esitanud, kohaldatakse konventsiooni kõigi asjaomase riigi territoriaalüksuste suhtes.

3. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 26
Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid

1. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, mille liikmed on üksnes suveräänsed riigid ja mis on pädev teatavates või kõigis käesoleva konventsiooniga reguleeritavates küsimustes, võib konventsioonile alla kirjutada, selle heaks kiita või sellega ühineda. Sellisel juhul on piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonil osalisriigi õigused ja kohustused sel määral, mil ta on pädev käesoleva konventsiooniga reguleeritavates küsimustes.

2. Konventsioonile alla kirjutades, seda heaks kiites või sellega ühinedes teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon konventsiooni hoiulevõtjale kirjalikult, millistes konventsiooniga reguleeritavates küsimustes on tema liikmesriigid talle pädevuse andnud. Organisatsioon teatab konventsiooni hoiulevõtjale viivitamatult kirjalikult kõikidest muutustest, mis on tema pädevuses toimunud võrreldes käesoleva lõike kohaselt edastatud eelmise teatega.

3. Käesoleva konventsiooni jõustumiseks võetakse piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiule antud dokumente arvesse üksnes juhul, kui piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon on esitanud artikli 27 lõike 1 kohase deklaratsiooni selle kohta, et tema liikmesriigid ei kavatse saada käesoleva konventsiooni osalisteks.

4. Käesolevas konventsioonis tehtava viitega osalisriigile või riigile peetakse vajaduse korral silmas ka piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni.

Artikkel 27

Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon konventsiooni osalisena ilma organisatsiooni liikmesriike kaasamata

1. Konventsioonile alla kirjutades, seda heaks kiites või sellega ühinedes võib piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon esitada deklaratsiooni selle kohta, et tal on pädevus kõigis konventsiooniga reguleeritavates küsimustes ning et tema liikmesriigid ei saa konventsiooniosalisteks, ent konventsioon on nende suhtes siduv, kuna sellele kirjutab alla, selle kiidab heaks või sellega ühineb piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon.

2. Kui piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon on esitanud lõike 1 kohase deklaratsiooni, peetakse konventsioonis tehtava viitega osalisriigile või riigile vajaduse korral silmas ka organisatsiooni liikmesriike.

Artikkel 28

Jõustumine

1. Käesolev konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ajavahemikule, mille jooksul võib esitada artikli 29 lõike 2 kohase teate teise riigi kohta, kes on hoiule andnud artiklis 24 osutatud ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja.

2. Seejärel jõustub käesolev konventsioon

a) iga riigi suhtes, kes konventsiooni järgnevalt ratifitseerib, heaks kiidab või sellega ühineb, selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ajavahemikule, mille jooksul võib esitada artikli 29 lõike 2 kohaseid teateid kõnealuse riigi kohta;

b) territoriaalüksuse suhtes, millele on kooskõlas artikliga 25 laiendatud käesoleva konventsiooni kohaldamist pärast seda, kui konventsioon on jõustunud deklaratsiooni esitanud riigi suhtes, selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele teate esitamisest kõnealuses artiklis osutatud deklaratsiooni kohta.

Artikkel 29

Suhete loomine konventsiooni kohaselt

1. Käesolev konventsioon kehtib kahe osalisriigi vahel ainult siis, kui kumbki neist ei ole esitanud hoiulevõtjale teadet teise osalisriigi kohta kooskõlas lõikega 2 või 3. Kui sellist teadet ei ole esitatud, kehtib konventsioon kahe osalisriigi vahel alates selle kuu esimesest päevast, mis järgneb ajavahemikule, mille jooksul võib teateid esitada.

2. Osalisriik võib 12 kuu jooksul pärast hoiulevõtjalt artikli 32 punktis a osutatud teate saamise kuupäeva hoiulevõtjale teatada, et teise riigi poolne ratifitseerimine, heakskiitmine või ühinemine ei tähenda, et nende kahe riigi vahel luuakse suhted käesoleva konventsiooni kohaselt.

3. Riik võib hoiulevõtjale teatada oma ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmisel artikli 24 lõike 4 kohaselt, et temapoolne ratifitseerimine, heakskiitmine või ühinemine ei tähenda, et osalisriigiga luuakse suhted käesoleva konventsiooni kohaselt.

4. Osalisriik võib lõike 2 või 3 alusel esitatud teate igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele teatamise kuupäevast.

Artikkel 30
Deklaratsioonid

1. Artiklites 14, 17, 18, 19 ja 25 osutatud deklaratsioone võib esitada konventsioonile allakirjutamise, selle ratifitseerimise, heakskiitmise või sellega ühinemise ajal või hiljem ning neid võib igal ajal muuta või tagasi võtta.

2. Deklaratsioonidest, nendes tehtavatest muudatustest ja deklaratsioonide tagasivõtmisest teatatakse konventsiooni hoiulevõtjale.

3. Konventsioonile allakirjutamise, selle ratifitseerimise, heakskiitmise või sellega ühinemise ajal esitatud deklaratsioon jõustub samal ajal konventsiooni jõustumisega asjaomase riigi suhtes.

4. Hiljem tehtud deklaratsioon, muudetud deklaratsioon või deklaratsiooni tagasivõtmine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele teate kättesaamisest hoiulevõtja poolt.

5. Hiljem tehtud deklaratsiooni, muudetud deklaratsiooni või deklaratsiooni tagasivõtmist ei kohaldata kohtuotsuse suhtes, mis tehakse menetluses, mis on otsuse teinud kohtus deklaratsiooni jõustumise ajal juba algatatud.

Artikkel 31
Denonsseerimine

1. Käesoleva konventsiooni osalisriik võib selle denonsseerida, teatades sellest kirjalikult konventsiooni hoiulevõtjale. Denonsseerimine võib piirduda ühtlustamata õigussüsteemi konkreetsete territoriaalüksustega, mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.

2. Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb 12 kuu möödumisele konventsiooni hoiulevõtja poolt teate kättesaamise kuupäevast. Kui teates on denonsseerimise jõustumiseks ette nähtud pikem ajavahemik, jõustub denonsseerimine kindlaksmääratud pikema ajavahemiku möödumisel konventsiooni hoiulevõtja poolt teate kättesaamise kuupäevast.

Artikkel 32
Konventsiooni hoiulevõtja poolt edastatavad teated

Konventsiooni hoiulevõtja edastab Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmetele ning teistele riikidele ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele, kes on konventsioonile kooskõlas artiklitega 24, 26 ja 27 alla kirjutanud, selle ratifitseerinud, heaks kiitnud või sellega ühinenud, järgmise teabe:

a) artiklites 24, 26 ja 27 osutatud allakirjutamine, ratifitseerimine, heakskiitmine ja ühinemine;

b) käesoleva konventsiooni jõustumiskuupäev vastavalt artiklile 28;

c) artiklites 26, 27, 29 ja 30 osutatud teated ja deklaratsioonid ning deklaratsioonide muutmine ja tagasivõtmine ning

d) artiklis 31 osutatud denonsseerimine.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 2. juulil 2019 Haagis inglise ja prantsuse keeles, kusjuures need tekstid on võrdselt autentsed, ühes eksemplaris, mis antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi valitsuse arhiivi ning mille tõestatud koopia edastatakse diplomaatiliste kanalite kaudu kõikidele riikidele, kes olid Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmesriigid selle kahekümne teise istungjärgu ajal, ning kõikidele teistele kõnealusel istungjärgul osalenud riikidele.